STICUSA KNIPSELKRANT 53

De Beurs
DINSDAG 9 OKTOBER 1984

AFBOUW VAN BIBLIOTHEEK BEGONNEN

WILLEMSTAD - De aannemer Petromar heeft officieel de opdracht gekregen voor de afbouw van de openbare bibliotheek te Scharloo. Zoals bekend bleef de bouw geruime tijd geleden steken, doordat de vorige aannemer failliet ging. Nu gaat Petromar de afbouw verrichten voor een bedrag van 5,5 miljoen gulden en binnen een termijn van 18 tot 20 maanden.

Men is al begonnen met opruimingsactiviteiten, terwijl volgende week met de feitelijke bouwwerkzaamheden begonnen wordt, aldus deelde men de Beurs mede van Petromar-zijde.

DE BEURS
Woensdag 10 oktober 1984

WILLEMSTAD - Rudy Dovale, managing Director van de uitgeverij "Holiday Publications" en Laurie Dovale, redactrice, presenteerden de nieuwe uitgave van "Viva Curacao" aan de heer George Hueck, gedeputeerde van het Curacaosche Toeristen Buro. Holiday Publications heeft recentelijk een herziene editie van hun populaire en informatieve toeristengids "Viva Curacao" uitgebracht. Dit kleurentijdschrift, dat een grote poster van Curacao bevat, is groter (22 x 28 cm) dan de vroegere van 18 x 26 cm. Dit grotere formaat biedt de mogelijkheid tot het opnemen van grotere foto's en het geven van meer informatie. Op de kaft van deze nieuwe uitgave staat een aantrekkelijke kleurenfoto van de Handelskade en deze zelfde foto is ook gebruikt voor de poster. Het blad is nu twee-talig, engels en spaans, zodat de toeristenindustrie het voor zowel de spaanstalige als de engels-talige markt kan gebruiken. Viva Curacao wordt hoofdzakelijk in Venezuela, speciaal onder de reisagenten, verspreid. Tevens gaat het tijdschrift naar Colombia, Panamá en de Dominicaanse Republiek, en natuurlijk is het op Curacao in alle hotels te vinden. Elk jaar worden er 100.000 copieën, in twee uitgaven, verspreid. Holiday Publications is ook de uitgever van de toeristenpublicaties "Curacao Holiday", "Aruba Holiday", "St. Maarten Holiday", "Bonaire Holiday" en "Ariba Aruba".

De Beurs
Dinsdag 9 oktober 1984

Folkloristisch festival van de Female Jaycees

WILLEMSTAD - Op 3 en 4 november a.s. zal Female Jaycees Curaçao een geweldige folkloristische 'show' organiseren in Centro Pro Arte. Deze 'show' zal de naam "Festival Folkloriko Multikolor" dragen. Het Festival wordt gehouden met het doel de Curaçaose gemeenschap kennis te laten maken met onze eigen folklore en die van verscheidene andere volksgemeenschappen op ons eiland: Portugese, Franse, Mexicaanse, Haitiaanse, Joodse, Engelse en Curaçaose.

Er zullen twee opvoeringen zijn:
- zaterdag 3 november: van 20:30 -23:00 uur.
- zondag 4 november: 15:00-18:00 uur (matinee).

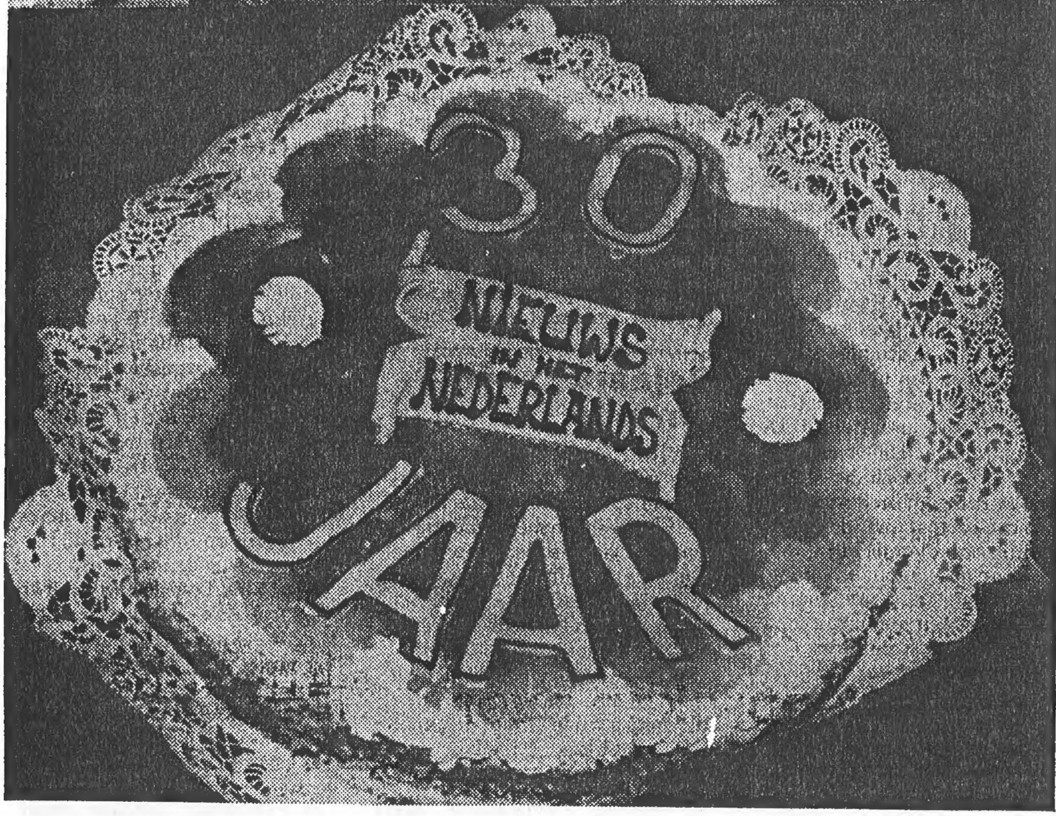
Entree: f. 15,-- voor volwassenen en f. 10,-- voor kinderen beneden 12 jaar (matinee). Eenieder is van harte welkom. Men wordt verzocht minstens een van deze opvoeringen bij te wonen, omdat het de moeite waard is zo'n 'show' te zien.

Amigoe
VRIJDAG 12 OKTOBER 1984

Expositie van Curaçaose schilder

WILLEMSTAD— Op 20 oktober om acht uur 's avonds vindt de opening plaats van de expositie van schilderijen en tekeningen van de jonge Curaçaose kunstenaar Kim Daniel Vlaun. De expositie wordt gehouden te Libertas, Scharlooweg 61. Kim Daniel Vlaun die in 1955 geboren is op Curaçao vertoonde al op zeer jeugdige leeftijd artistieke talenten. Van 1975 tot 1977 bezocht hij de plaatselijke kunstacademie, maar vond geen bevrediging in de studie. Hi besloot toen naar Puerto Rico te gaan waar hij enkele jaren aan het "Fine Arts College" schilder- en tekenkunst studeerde. Binnenkort zal hij een studie beginnen aan het "Pratt Institute" in New York, waar hij zijn "Master Degree in Fine Arts" hoopt te behalen. Pratt Institute is een van de beste kunst-opleidingen. Kim is niet alleen artistiek begaafd op teken- en kunstgebied, maar ook op muzikaal gebied. Aan het "Conservatory of Music" te Puerto Rico behaalde hij een "Bachelor Degree in Composition. Op de expositie zijn werken te zien van 1968 tot en met 1984. De openingstijden zijn: Op 21 oktober van tien uur tot vier uur. Van 22 tot en met 26 oktober van negen uur tot twaalf uur en van twee uur tot vijf uur. Op 27 en 28 oktober van tien uur tot vier uur.

ORANJESTAD — In de studios van Voz di Aruba werd dinsdagavond enthousiast de dertigste verjaardag gevierd. Op de voorgrond directeur/eigenaar Albertico Arends en echtgenote Irena Arends alsmede mevrouw Frieda Chirino, die reeds 26 jaar de administratie in de studio leidt. Bij de andere foto: het Nederlands- bulletin onder leiding van Jos van der Schoot bestond eveneens dertig jaar. De Banketbakkerij Swiss Pastry verraste het Nederlands nieuws met een grote verjaardags- taart.

Voz di Aruba's zesde lustrum:

Feest van dankbaarheid en oude herinneringen

ORANJESTAD — De vaste en populaire plaats die het radiostation Voz di Aruba de afgelopen dertig jaren in de gemeenschap veroverde, werd tijdens de viering van het zesde lustrum nog eens benadrukt. Het werd een manifestatie van dank voor de inzet en werken van directie, staf en medewerkers.

In de ochtenduren ging de "old timer" Addison Croes met een programma van start dat tot middernacht duurde. Opmerkelijk was daarbij wel de kennis van Addison — die deze dag in uitstekende vorm was — op allerlei gebied wat de oude tijd van Voz di Aruba betreft. De gehele dag stonden de telefoon- lijnen gloeiend van mensen — uit alle hoeken van Aruba, zelfs uit Nederland, Curaçao, Venezuela en andere plaatsen — die hun gelukwensen lieten horen. Velen haalden daarbij programma's aan waarmede Voz di Aruba populariteit verwierf. Intussen was de studio in een bloemenwinkel herschappen, terwijl tientallen telegrammen werden ontvangen. Het eerste telegram kwam van pater vicaris Nic Erkamp, die vanuit Curaçao steeds weer laat blijken nog steeds goed op de hoogte te zijn van het wel en wee op Aruba. Gezaghebber Pedro Bislip benadrukte in een telegram het belangrijke en goede werk dat door Voz di Aruba wordt verzet en sprak de hoop uit dat daarmee doorgegaan zal worden. Voorts waren er telegrammen van het Bestuurscollege en gedeputeerde voor Cultuur Frank Croes, die het belangrijke werk van het uitdragen van de cultuur benadrukte. Telegrammen waren er van de AVP, PPA, hoofd- commissaris Johan Oldenboom en waarnemend commissaris Walter Kramers, oud-voorzitter Kamer Clinton Whitfield die dertig jaar geleden bij de opening het woord voerde en vele andere personen, instellingen, instanties enz.

Gisteravond konden directeur Albertico Arends en zijn echtgenote Irene Arends vele handen drukken — voornamelijk van oude medewerkers en de huidige staf — die tijdens een gezellig samenzijn in de studio de dertigste verjaardag vierden. Begrijpelijk dat hierbij vele oude herinneringen werden opgehaald waarbij de aanwezigen een minuut stilte in acht namen voor hen die er niet meer zijn.

In een speciale boodschap van de grote motor in de Arubaanse muziek- wereld, Joy Kock, bood deze via de microfoon zijn gelukwensen aan en bracht hulde voor de wijze waarop Voz di Aruba zich steeds inzet, niet alleen voor het uitdragen van de muziek, maar ook om jonge musici te stimuleren. Hierbij werd herinnerd aan het programma dat Voz di Aruba jaren geleden uitzond met "Zoeken naar talent".

Aanstaande zaterdag wordt er door selecties van boven en beneden de brug gevoetbald om de door Voz di Aruba beschikbaar gestelde beker. Het Circuito Pro Deporte met Harold de Miranda zal deze wedstrijd uitzenden.

WILLEMSTAD— De voorbereidingen tot het invoeren van Papiamentu als vak op scholen vorderen langzaam maar zeker. Reeds zijn er voor bepaalde soorten van onderwijs een plan voltooid. Een groep onderwijzers met speciale voorbereiding is nu bezig met het geven van instructie- lessen aan de betreffende leerkrachten,

Op de foto een moment- opname tijdens één van de vergaderingen in het Sedukal- gebouw, waar een groep onderwijzers van de basisscholen onderricht worden. Soortgelijke groepen zijn er ook voor onderwijzers van de kleuterscholen.

De Bours VRIJDAG 12 OKTOBER 1984

Onthulling borstbeeld

EERBETOON AAN CHRIS ENGELS

WILLEMSTAD — Met de onthulling van een bronzen beeld zal de volgende week posthuum eerbetoon worden gebracht aan één van de meest bekende Antillianen: dr. Chris Engels.

Het beeld komt te staan bij de nieuwe polikliniek vóór het St. Elisabeths Gasthuis. Het is vervaardigd door de in Nederland wonende, Surinaamse kunstenaar Erwin de Vries.

De Fundashon pa Promove potretamentu di Antiyanonan di renombre heeft zich belast met dit permanent eerbetoon aan de mateloos populaire en gerespekteerde dr. Engels, die in 1907 in Rotterdam werd geboren, maar direkt na het behalen van de doktersbul in 1936 naar Curacao emigreerde. Drie jaar later trad hij in het huwelijk met Lucilla Boskaljon, uit welke verbintenis vier kinderen werden geboren. Twee van hen hebben zich, door ook het beroep van medicus te kiezen, de voetsporen van hun vader gevolgd.

Dr. Chris Engels heeft een indrukwekkende praktijk als medicus weten op te bouwen. Zijn patienten kwamen uit alle lagen van de maatschappij.

Daar hij ook politie- en gevangenis-arts werd, was hij erg bekend.

Maar niet alleen op medisch terrein heeft dr. Engels, die in 1970 ook nog "terloops" tot waarnemend direkteur van de GGD werd benoemd, zich verdienstelijk gemaakt. Hij heeft zich doen kennen als een man met een zeer groot hart voor de kunst en de kultuur. Het door hem opgerichte Curacaose Museum getuigt daarvan.

Zelf maakte hij ook erg veel naam als dichter en schrijver. Als schilder kreeg hij zelfs internationale bekendheid, onder meer tijdens de Biennale van Rio de Janeiro.

De veelzijdige talenten en bekwaamheden van Chris Engels kwamen ook tot uiting op het terrein van de politiek. In 1949 was hij de formateur van het toenmalige kabinet.

Ook op sport-gebied heeft Chris Engels zich doen kennen zoals hij op elk gebied was: doortastend, initiatiefrijk en op niveau. Als schermer heeft hij de Nederlandse Antillen bij diverse internationale wedstrijden vertegenwoordigd.

Vóór alles was Chris Engels een groot Antilliaan. In hart en ziel verbonden met deze eilanden, en zeer in het bijzonder met Curacao, heeft hij zijn leven gewijd en gegeven aan de vooruitgang van de Antillen.

De huldiging, die hem de volgende week ten deel valt, is daarom méér dan alleen maar op zijn plaats.

Bij de onthulling van het bronzen beeld, de volgende week vrijdag, zal het woord worden gevoerd door mevrouw Violette Eustatia, de voorzitter van de Stichting die het initiatief tot de huldiging heeft genomen, premier Liberia-Peters, gezaghebber Ronny Casseres, dr. Ivan Asjes van het St. Elisabeth Gasthuis, Roy Heerenveen van het bestuur van de Vereniging van Huisartsen, Paul Ackerman, voorzitter van de Vereniging van Medici en verder door echtgenote Lucilla, dochter Verele en zoon Rauf van dr. Chris Engels.

TALEN VAN ONS WERELDDEEL: THEMA REGIONAAL CONGRES

WILLEMSTAD - Het Driejaarlijkse Internationale Congres van de Asociación de Lingüística y Filología de América Latina (A.L.F.A.L.) vond dit jaar in de Dominikaanse Republiek plaats. Van 17 t/m 21 september j.l. kwamen linguisten, docenten en literatoren uit de beide Amerika's, Spanje, de Canarische Eilanden en Duitsland bijeen in de historische stad Santo Domingo de Guzmán, om op zinvolle wijze van gedachten te wisselen over de taalkundige problematiek van het Spaans, het Portugees en de talrijke inheemse talen die ons werelddeel rijk is.

Het Congres was gewijd aan Pedro Henriquez Ureña, de grootste taalkundige van Dominikaanse bodem, wiens 100-jarige geboortedag werd herdacht.

Henriquez Ureña is een nazaat van Sephardische Joden die zich in de vorige eeuw vanuit Curaçao in de Dominikaanse Republiek vestigden. Taalkundige werken van hem, van Andrés Bello, van Caro en Cuervo worden nog altijd bij tal van gelegenheden, ook in Spanje, geraadpleegd vanwege de heldere, soms futuristische visie ervan.

LEZINGEN

De ruim 80 lezingen die op het vijf dagen durende Congres werden verzorgd, stonden over het algemeen op hoog peil. De onderwerpen behelsden miniem schijnende taalfenomenen als de nieuwe vrouwelijke uitgangen van Spaanse woorden ter aanduiding van aktiviteiten die tegenwoordig niet alleen door mannen, maar ook door vrouwen verricht worden (la jueza, la notaria, naast de gevestigde la juez, la notario, etc.), maar ook grote projekten van de ALFAL, zoals de vastlegging van het Algemeen Beschaafd Spaans van verschillende Spaanssprekende steden, zoals Madrid, Sevilla, Caracas, Mexico-City, Buenos Aires, etc.

Dat het voor de Nederlandse Antillen een 'must' is congressen van deze aard bij te wonen, bleek uit de interesse die collega's, docenten en linguisten voor ons poliglotte land en voor onze moedertaal het Papiamentu aan de dag legden.

ERNST EN LUIM

Zoals het een goed Congres betaamt, wisselde ernst en luim elkaar in gepaste orde af. Volgens oeroude traditie van het Caribische gastland, van waaruit de Europese kultuur werd verbreid over de beide Amerika's, werden de buitenlandse gasten een warm onthaal bereid. Na ontvangst in de VIP-room, de Salón de los Embajadores, van de Internationale Luchthaven "Las Americas" werden de Curaçaose deelnemers aan het Congres, de heren R.H.J. Lourents en S.M. Joubert, in de beste hotels ondergebracht, die voor deze gelegenheid hun prijzen voor de deelnemers hadden verlaagd. Hoewel hun Dominikaanse collega's niet direkt tot de best betaalde werknemers gerekend kunnen worden, had het organiserend comité zich verzekerd van de steun van handel en bedrijfsleven en van de Regering voor het welslagen van dit evenement.

WOORD VAN DANK

Naast een woord van dank aan het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao, dat de heren Lourents en Joubert vrijstelling van dienst gaf om bovenbedoeld congres bij te wonen, zijn zij ook resp. het Bureau Cultuur en Opvoeding en het Cultureel Centrum Curaçao bijzonder erkentelijk voor de tegemoetkoming in de reis- en verblijfkosten. Tevens moet hierbij vermeld worden het feit dat de Compañía Dominicana de Aviación een reduktie van 50 procent gaf op de vliegkosten van de heren Joubert en Lourents, leden van de ALFAL.

Amigoe DINSDAG 16 OKTOBER 1984

Voor negende achtereenvolgende jaar

Sintmaartense jeugd ziet uit naar Kinderboekenweek

PHILIPSBURG — Op 21 oktober wordt voor de negende achtereenvolgende keer ook dit jaar weer de Kinderboekenweek georganiseerd op St. Maarten door de Stichting Children's Bookweek Foundation. Deze stichting bestaat uit voornamelijk onderwijzers en een vertegenwoordigster van de bibliotheek.

Het dagelijks bestuur van deze stichting, te weten Josian Fleming voorzitter, Amy Campbell secretaris, Ans Coolen penningmeester en Kees van Dolderen commissaris, is al vóór de grote vakantie, in de maand mei, begonnen met de voorbereidingen. Toen werd onder meer een embleem- wedstrijd georganiseerd, waaruit een embleem werd gekozen dat op alles wat met de Kinder- boekenweek te maken heeft, zal worden aangebracht. Zo worden T-shirts, de uitnodigingen, de Kinder- boekenweek- krant enz. met dit embleem versierd. Overigens krijgt het dagelijks bestuur voor deze activiteiten veel medewerking van allerlei mensen, en ook van de bibliotheek, die de ruimte, personeel en subsidie verstrekt teneinde dit evenement mogelijk te maken.

Het thema voor de Kinderboekenweek 1984 zal zijn "The Year 2001 and I" met andere woorden, De Toekomst. Elke middag worden voor en door de kinderen activiteiten gehouden. In de bibliotheek zal een tentoonstelling worden georganiseerd, die door alle kinderen van de lagere scholen zal worden bezocht. Ook wordt een Kinder- boekenweek- krant gemaakt met bijdragen van leerlingen van verschillende scholen.

Het programma voor de Kinder- boekenweek ziet er als volgt uit:

Zondag 21 oktober: 15.30 uur opening van de Kinder- boekenweek bij de bibliotheek. Tevens zal dan de tentoonstelling geopend worden en de boekenweekkrant officieel worden aangeboden.

Maandag 22 en dinsdag 23 oktober: 15.30 uur entertainment voor de 3e klassen in het Cultureel Centrum, gebracht door diverse klassen van verschillende scholen.

Woensdag 24 oktober: 15.30 uur poppenkast in het Cultureel Centrum voor kinderen van de 1e en 2e klassen, met in de pauze goochelen door Rob Heil.

Donderdag 25 oktober: 15.30 uur de traditionele speurtocht voor de 5e en 6e klassen. Start bij de Methodistenkerk in Frontstreet.

Vrijdag 26 oktober: 15.30 uur sluiting in de FVPT- school in de Scott Road.

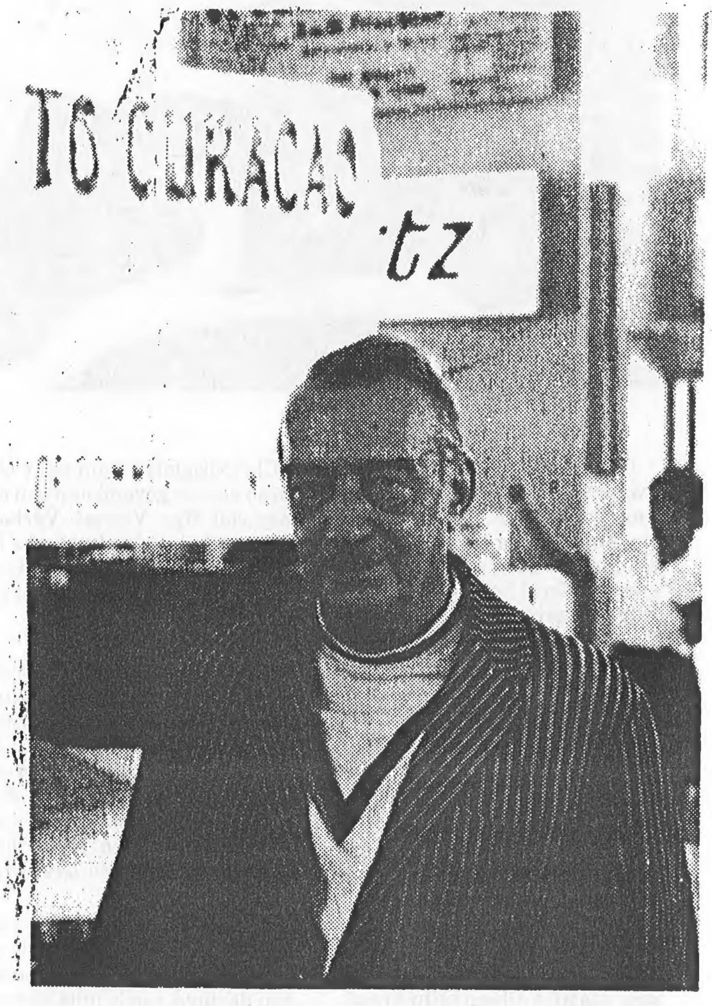
Bovendien wordt door de heer Arendell elke middag om 14.30 uur een workshop georganiseerd voor alle 4e klassen, die zal worden gehouden in de diverse scholen. Hierin zal bv. een onderwerp als drama worden besproken en beleefd. Na acht jaar Kinderboekenweek weten de kinderen wat dit evenement inhoudt en kijken ook dit jaar weer enthousiast uit naar alle activiteiten.

AMIGOE WEEKENDBIJLAGE
Ñapa
VRIJDAG 19 OKTOBER 1984

Dokter Chris Engels:

De tijd, de tijd kan niemand verspillen

VANAVOND zal een bronzen borstbeeld van dokter Chris Engels worden onthuld in de Poli Nobo bij het St. Elisabeth Hospitaal. Tijdens deze plechtigheid zal het woord gevoerd worden door Mevr. V. Eustatia, voorzitster van de Fundashon pa Portretamentu di Antianonan di Renombre, Mevr. M. Liberia-Peters, premier van de Nederlandse Antillen en minister van volksgezondheid, dhr. R. Casseres, gezaghebber van het Eilandgebied Curaçao, dokter I. Asjes, algemeen direkteur van het St. Elisabeth Hospitaal, dokter Roy Heerenveen, voorzitter van de Vereniging van Huisartsen, dr. Paul Ackermann, voorzitter van de Vereniging van Medici en dokter Rauf Engels, namens de familieleden van dokter Chris Engels.
De onthulling zelf zal geschieden door mevr. Lucilla Engels en haar dochter Verele.
De plaatsing van het borstbeeld werd mogelijk gemaakt dankzij financiële bijdragen van de familie Engels, de Stichting St. Elisabeth Hospitaal, Curaçao Oil Terminal, SNAV, Stichting Het Curaçaosch Museum, Vereniging Geneeskundigen, Vereniging van Huisartsen en het Cultureel Centrum Curaçao.

VANAVOND wordt tijdens een eenvoudige ceremonie in de Poli Nobo een buste van dokter Chris Engels door de Fundashon pa Portretamentu di Antianonan di Renombre aan de gemeenschap overgedragen. Eerder al werden bronzen van Shon Coco Palm en Felis Chacuto respektievelijk in het Centro Pro Arte en op de Plaza Felis Chacuto onthuld. De Fundashon pa Portretamentu tracht de borstbeelden steeds te plaatsen op een voor het publiek toegankelijke plek, die op de een of andere manier te relateren is aan de geportretteerde. Het naar Felis Chacuto genoemde plein was derhalve een logische keuze, evenzoals de musikus-komponist Palm in het CPA hoort.

In het geval van Chris Engels viel deze keuze niet mee. Dr. Jos Eustatia heeft eens gezegd dat als men een beeld van Chris Engels wil schetsen **"men misschien ongemerkt ertoe zou komen een collage te maken van een mannenfiguur waarvan het hoofd op picassoachtige wijze uit vele facetten bestaat welke alle deelaspekten van de ene persoonlijkheid representeren. Dit effect, versterkt nog door de wisselende lichtval der omstandigheden en gebeurtenissen maakt dat wij soms zelfs de illusie hebben met verschillende personen te maken te hebben."**

Het is al zo vaak gezegd en het is hier niet de plaats om de opsomming in zijn geheel te herhalen: Chris Engels was op allerlei terrein in onze gemeenschap aktief en heeft daarvan ook tastbare bewijzen achtergelaten. Daardoor zou een buste van Chris Engels op heel wat plaatsen op dit eiland niet misstaan, wat de keuze voor de definitieve plek er niet makkelijker op maakte.

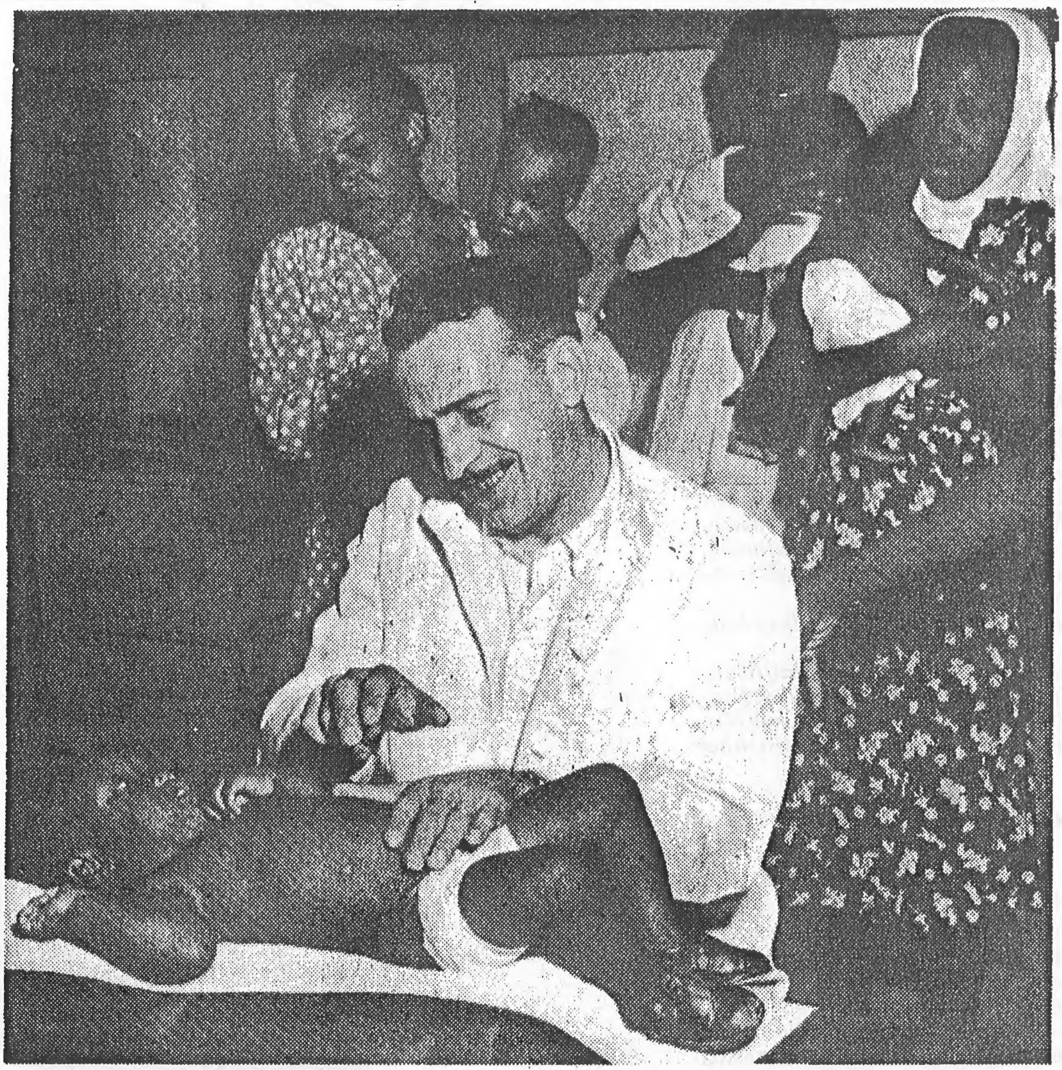
Uiteindelijk is gekozen om de buste een plaats te geven in het gebouw van de Poli Nobo, daarmee het aksent leggend op het werk van de arts Chris Engels. Voor degenen die dokter Engels niet als arts hebben gekend in eerste instantie misschien verrassend is. Wanneer men echter dieper op de materie ingaat, ontdekt men al gauw dat dit de mooist mogelijke keuze is. Als arts kwam Chris Engels in 1936 naar Curaçao, waar hi de rest van zijn leven door zou brengen en zich voor de gemeenschap zou inzetten.

Christiaan Joseph Hendrikus Engels werd op 19 november 1907 te Rotterdam geboren en arriveerde, na in Leiden medicijnen te hebben gestudeerd, op 6 september 1936 op Curaçao. Hij vestigde zich als geneesheer aan het Molenplein op Otrabanda, de wijk die hij niet meer zou verlaten en waar hij op 20 december 1980 bij een verkeersongeluk om het leven kwam.

In de jaren die hem gegund waren heeft hij nauwelijks stilgezeten. Waar anderen het rustiger aan zouden doen, werkte dokter Engels tot het laatst nog aan zijn proefschrift over de geschiedenis van het St. Elisabeth Hospitaal. Een instelling overigens waarvan hij jarenlang bestuurslid is geweest.
Bezig zijn was zijn leven. In 1975 schreef hij in een brief:

"Maar vrolijk ben ik niet, dag en nacht hopen zich mijn vellen papier op, mijn boeken staren me in het stille aan zo uitmuntend als zij zijn, ik lig nergens in het gareel dat anderen zo graa willen, en de tijd, de tijd kan niemand verspillen."

zie verder p.6

antwoordelijk te achten voor nog tal van andere aspekten van de extramurale gezondheidszorg.

Van het eerste voorlichtingsboekje voor moeders in het papiamentu, tot het oprichten van bejaardentehuizen waaruit het Ricardus Tehuis en Habaai zich ontwikkelden. Ook op de andere eilanden van de Antillen werden op initiatief van het Wit-Gele Kruis aktiviteiten ontplooid. Op Bonaire werd door frater Benedictus een vakantieoord opgezet, waar ondervoede en verwaarloosde kinderen konden genieten van hun vakantie en bijgevoed konden worden. Ook werd de wijkverpleging opgezet door de vereniging.

De zorg voor het gehandicapte kind werd aan het eind van de oorlog ter hand genomen. Mevrouw Engels weet nog te vertellen hoe haar echtgenoot ervan onder de indruk was dat in die tijd deze kinderen door hun ouders verborgen werden gehouden, opgesloten soms zelfs in een kippehok. Om de schande te verbergen ...

Uiteindelijk kwam er het tegenwoordige Verriet Instituut. "Daar is toen nog heel wat om te doen geweest", herinnert zich mevr. Lucila Engels, "Chris wilde niet dat de kinderen hun levenlang in een soort schoolgebouw werden opgesloten. Hij vond dat ze in een leefbaar gebouw moesten worden ondergebracht. Toen geen van de lokale architekten een dergelijk gebouw konden ontwerpen heeft hij Rietveld uitgenodigd. Eerst was men bang dat Rietveld kapitalen zou vragen voor zijn we[rk].

Maar uiteindelijk heeft hij slechts een symbolische vijfhonderd gulden gevraagd, waarvan hij nog f. 250,-- gaf aan iemand van D.O.W. die hem had geholpen. Gehandicapte kinderen kon hij geen rekening presenteren ..." De bouw zelf werd gefinancierd uit de opbrengsten van kinderzegels, een initiatief dat afkomstig was van de toenmalige postdirekteur Breusers.

Nu dat de aandacht van de Overheid zich meer richt op de preventieve gezondheidszorg, is het goed ons te realiseren dat een belangrijk deel van wat wij nu op dit gebied hebben te danken is aan de vooruitziende blik van de arts Engels, die uit liefde zijn tijd en energie gaf voor de zorg van de medemens.

zie verder p. 7

Deze drang tot bezig zijn kwam voort uit zijn belangstelling voor de mens, zijn sociale bewogenheid voor de minder bedeelde, de aandacht voor het menszijn in al haar facetten. En Engels was bereid zich ook daadwerkelijk in te zetten, met al zijn energie. Voor sommigen misschien tot vervelens toe. Vervelend, schreef hi , *ben ik meestal, dank zij mijn koppige belangstelling.*

Chris Engels zien als een koppig, vervelend mens zou hem echter onrecht aandoen: deze trekken waren een façade die de omstandigheden van hem eisten. Daarachter ging de mens Engels schuil, die van zichzelf kon zeggen: **als niet alleen mijn breuk gebroken is, zal men naderhand mijn zachtaardig karakter kunnen bewonderen.**

Een karakter dat zich openbaarde daar waar hij zich naar hartelust voor zijn medemens kon inzetten zonder zich te hoeven verzetten tegen het (wat hij noemde) "tantedom van anderen". En die gelegenheid werd hem volop geboden bij de uitoefening van zijn beroep: in de relatie patiënt-arts. Waar de ene mens om hulp komt en de ander helpen kan. In stilte, van mens tot mens.

Chris Engels kwam naar Curaçao gehoor gevend aan een oproep van Mgr. Verriet. Verbonden aan het ziekenhuis, zou hij voorbestemd zijn het tot geneesheer-direkteur, ware het niet anders gelopen.

Hij opende zijn eigen spreekkamer, waar hij zijn patiënten ontving. *In mijn spreekkamer werd ik steeds meer de dokter die van indrukken, en dat zijn gewaarwordingen, uitgaat. Natuurlijk kan men niets onder één hoofdstuk brengen, maar hier ligt toch iets van een levenslijn.*

Dat leidde ertoe dat hij al in 1946 het bestaan van het ziektebeeld overgevoeligheid voor koemelk aan de hand van klinische ervaring waarschijnlijk kon maken. Een waarneming die veel later ook door anderen werd gedaan en wetenschappelijk werd beschreven. *Wij staren ons blind op de "gehelen"*, schreef Engels eens, *maar het gaat niet om de golven maar om de in het water geworpen steen.*

In de oorlogsjaren werd dokter Engels benaderd om een EHBO-kursus voor fraters op te zetten, iets waarvan hij het nut niet inzag en dan ook weigerde. Toen op initiatief van de heer E. van de Laarschot besloten werd tot de oprichting van Het Wit-Gele Kruis, met als doel "de bevordering van de Volkshygiëne", was Chris Engels onmiddelijk bereid tot meewerken. Een van de eerste aktiviteiten van de vereniging was ... het opzetten van een EHBO-kursus voor fraters. Maar dat het Engels hier niet om te doen is geweest, mag wel blijken uit zijn jarenlange bemoeienissen met de vereniging. De eerste tijden verleenden Engels, Wix, Berkenveld en Bonne (een arts die nog met Albert Schweitzer had gewerkt) hun medewerking aan de consultatiebureaux voor zuigelingenzorg. Begonnen werd met een drietal bureaux resp. op Barber, Groot Kwartier en Sta. Rosa. Bijgestaan door vrijwilligsters kontroleerden de artsen pro deo zuigelingen en gaven adviezen over voeding en verzorging aan de moeders.
Vijfentwintig jaar lang heeft dokter Engels bijna dagelijks dit werk gedaan. Een werk, waarvoor tal van andere artsen bedankten ...
Er kwamen steeds meer bureaux en na jaren ook een verpleegster, zuster Sweeb, die de plaats innam van de vrijwilligsters.

Als voorzitter van het Wit-Gele Kruis is Chris Engels verantwoordelijk te achten ...

Vervolg
Chris
Engels

Vijf jaar lang is dokter Engels waarnemend hoofd geweest van de Gouvernements Geneeskundige Dienst en negentien jaar lang (de eerste) politiearts. "En hij heeft er geen cent pensioen voor gekregen", zegt zijn weduwe, "De politici vonden dat hij er geen recht op had, omdat het geen dagtaak is geweest. Neen, een dagtaak was het niet: het was een nachttaak. Negentien jaar lang ..."

Carel de Haseth

3/

GENEESKUNDIGE EN GEZONDHEIDSDIENST

...ncept - Brief:	Afd.:	Datum:
...oord op:	Paraaf:	
...lerwerp:	Paraaf afd. Hfd./Chef:	
...agen:	Concept ter inzage aan:	
...chrift aan:		
	Paraaf H. v. D.:	
	Ontvanger.:	Paraaf Tijp.:
	Getikt:	Paraaf Coll.:

(De politici doen er in ieder geval goed aan zich te herinneren, dat als men vier statenzetels heeft, er één van de bezoldigden afkomstig is = arsenaal)

Napa 19-10-1984

AMIGOE VRIJDAG 19 OKTOBER 1984

Medische woordenlijst in het papiamentu

DAT HET PAPIAMENTU veel eigen authentieke termen en zegswijzen kent die bij het medisch gebruik van Papiamentu of het gebruik van medisch Papiamentu toegepast kunnen worden was de reden dat een aantal Antillianen in Nederland (!) die er medicijnen studeren het idee opvatten om een 'medisch woordenboek' samen te stellen en uit te geven.

Het werd een handzaam boekje dat behalve een woordenlijst met medische woorden en begrippen die in het medisch verkeer gebruikt worden ook een anamnese Nederlands-Papiamentu bevat. Dit laatste deel bestaat uit een lijst van vragen die de medicus, de verpleegkundige, de coassistent, hij/zij die een paramedische beroep uitoefent en een ieder die in de gezondheidszorg werkzaam is, kan raadplegen in het gesprek met een Papiamentu-sprekend persoon. Niet alleen wie het Papiamentu niet machtig is, maar iedereen die zijn of haar kennis van het Papiamentu wil verrijken kan het boekje gebruiken.

De LISTA DI DESKRIPSHON DI ENFERMEDAT werd met steun van onder anderen de Sticusa en het Eilandgebied Curaçao en na raadplegen van diverse Papiamentu-kenners uitgegeven door de Stichting Antilliaanse Medische Studenten. Het is de bedoeling dat het binnenkort ook op de Antillen verkrijgbaar zal zijn.

ROB DE LANNOY

LISTA DI DESKRIPSHON DI ENFERMEDAT
een uitgave van de Stichting Antilliaanse Medische Studenten
Postbus 2142
2301 CC Leiden

FELIX DE ROOY is de regisseur van de film "Desiree", die gebaseerd is op het originele toneelscript van NORMAN DE PALM, die als producent optrad. Op 15 november gaat in een aantal Nederlandse bioscopen voor het eerst een door Antillianen gemaakte speelfilm in première. De hoofdrol in "Desiree" wordt gespeeld door de Amerikaanse actrice Marianne Rolle. Naast haar zijn nog ruim 15 andere acteurs te zien. "Desiree" is opgenomen in New-York. Voordat de film in de Nederlandse bioscopen zal worden uitgebracht, is hij te zien op de filmfestivals van San Sebastiaan (Spanje) en Montreal (Canada). "Desiree is in december ook te zien op Curaçao. De film is tot stand kunnen komen door subsidies van verscheidene instanties.

Folkloristische poppen-show

WILLEMSTAD— Van 22 oktober tot en met 3 november organiseert Carmita Henriquez een bijzondere folkloristische poppen-expositie in het Culturele Centrum Curaçao te Emmastad. De openingstijden zijn van maandag tot zaterdag van vijf uur tot tien uur 's avonds en zondag van drie uur tot negen uur 's avonds. De toegangsprijs voor volwassenen bedraagt twee gulden en voor kinderen een gulden. De opbrengst is ten bate van "kindertehuis Hebron".
Het bijzondere van deze expositie is, dat alle tafereeltjes uitgebeeld worden door poppen die Carmita Henriquez zelf vervaardigd heeft. Het is een unieke gelegenheid om op een sfeervolle wijze kennis te maken met fragmenten uit het leven van Curaçao rond de jaarwisseling. Enkele kreaties die geëxposeerd worden zijn: de seu/ oogstfeest, de merkadera/visventster, chika de hoedenvlechtster en het kunuku- huisje met bijbehoren. Door middel van de poppen probeert zij een schat aan informatie over de lokale kultuur en geschiedenis in takt te houden.

WILLEMSTAD — In het gouverneurshuis vond gisteren de onthulling plaats van een portret van oud-gouverneur drs Ben Leito. Het door de Nederlandse schilder Freerk Los vervaardigde portret werd aangeboden door een Comite van het Curaçaos bedrijfsleven, onder voorzitterschap van Richard Henriquez. Het portret, dat door Leito's opvolger, dr René Römer werd onthuld, zal een plaatsje krijgen in de rij van beeltenissen van andere vroegere Antilliaanse gouverneurs.

Aan bewarings-voorwaarden wordt gewerkt

Antillen maken aanspraak op historische archieven

WILLEMSTAD— Hoewel de Centrale regering van oordeel is dat de Nederlandse Antillen als rechts- opvolger moet worden beschouwd van de koloniale administratieve en rechtsprekende colleges die hier voorheen functioneerden en zij op de archiefbescheiden aanspraak kan maken, is ze niet van plan in verband hiermee overhaaste stappen te ondernemen. De regering meent integendeel dat het noodzakelijk is eerst te voldoen aan de eisen voor veilige bewaring van die archieven, alvorens ze naar de Antillen te brengen. Zo vermelden de algemene beschouwingen van de Memorie van Toelichting bij de landsverordening Archiefwezen.

Zoals bekend bevinden zich de archieven van de Nederlandse Antillen van vóór het midden van de negentiende eeuw, in het Algemeen Rijksarchief te Den Haag. Op de Antillen zelf bevinden zich een paar archieven van na 1846, die ondergebracht zijn bij de bestuurs- kantoren of bij het Centraal Historisch archief.

Het besluit tot overplaatsing van de Antilliaanse archieven naar Nederland werd uit oogpunt van conservering genomen. Van bewuste archiefzorg was er destijds geen sprake op de Antillen, zodat de archieven door de invloed van het klimaat en de vraatzucht van ongedierte in een slechte toestand verkeerden. Door deze te verplaatsen is het gelukt een deel dat anders verloren zou zijn gegaan, te conserveren.

Zo zelfs nog bevinden sommige stukken zich in zodanig fragiele toestand dat het terugsturen naar de Antillen funest zou zijn. Zowel op de Antillen als in Nederland bestaan er gedachten in de richting van teruggave van de archieven. De archiefzorg te lande is drastisch verbeterd, maar nog niet toereikend. Er ontbreekt bijvoorbeeld een opslagplaats die voldoet aan de strenge brand- beveiliging en ononderbroken klimaat- beheer-

zie verder
p. 9

Nieuwe kaarten delen van Curaçao

WILLEMSTAD— In samenwerking met het Britse bedrijf "Hunting Aerial Surveys" stelt de Dienst Openbare Werken in de komende maanden luchtkaarten samen van diverse delen van Curaçao. Het betreft kaarten van Sint Michiel, Seru Papaya, Groot Kwartier, Santa Rosaweg / Snipweg en omgeving, Mahuma, Kanga en Muizenberg.

De heer Boekhorst, hoofd van de afdeling Topografie van de DOW, legde uit dat de vervaardiging van de nieuwe kaarten geschiedt door middel van luchtfoto- grammetrie.

Dit houdt in dat vanuit de lucht foto's genomen worden van de in kaart te brengen terreinen. Om deze terreinen aan te geven en vanuit de lucht beter zichtbaar te maken voert de DOW terreinmetingen uit, die gepaard gaan met het plaatsen van koperen "hoogtebouten" en witte merktekens. De hoogtebouten worden in woningen aangebracht; de witte merktekens worden op het terrein neergelegd of op de weg geschilderd. Het betreft witte ronde vlakken van ongeveer zeventig centimeter doorsnee.

In verband hiermee is samenwerking vereist van de bevolking voor het aanbrengen van de bouten. Tevens verzoekt de DOW om de witte merktekens —in geval het losse tekens betreft— te laten liggen waar ze zijn en geen auto's te parkeren op de tekens of deze op een andere manier te bedekken.

Luchtkaarten worden onder andere gebruikt door de Dienst Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (DROV), de DOW zelf en Domeinbeheer. Bij alle drie diensten is het namelijk belangrijk te weten hoe bepaalde terreinen eruit zien, in verband met hun werkzaamheden, verklaarde de heer Boekhorst op een woensdag gehouden persconferentie van de DOW.

torische archieven

Amigoe ZATERDAG 20 OKTOBER 1984

sing die noodzakelijke voorwaarden zijn.

Er zijn wel plannen voor een nieuw archiefgebouw; op Curaçao is daar het rijtje slavenhuisjes aan het einde van de Oranjestraat voor op het oog. Naast de functie van bewaarplaats moet een dergelijk gebouw de plaats zijn waar de burger de gelegenheid krijgt in overheidspapieren te zoeken naar gegevens die hem bewijzen verschaffen over de eigen identiteit en over zijn rechten en verplichtingen.

Tot het gereed komen van zo'n gebouw is het in Nederland bewaarde materiaal op microfilms en foto- materiaal beschikbaar. Met nadruk wordt gesteld dat het materiaal zowel voor overheids- doeleinden als voor partikulieren beschikbaar moet zijn. Gebleken is dat vele overheidsarchieven nog worden beheerd op een wijze die geenszins in overeenstemming is met het belang daarvan voor de overheidsdministratie en het partikulier onderzoek, aldus de memorie van toelichting.

De ontwerp landsverordening voor het archiefwezen maakt het mogelijk dat op alle zes eilanden archief- bewaarplaatsen gesticht worden. Het beheer over de archief- stukken moet noodzakelijkerwijs in handen zijn van een gekwalificeerde persoon, zoals een archivaris.

WILLEMSTAD — In bijzijn van een zeer groot aantal genodigden werd gisteravond een borstbeeld onthuld van dr Chris Engels. Het borstbeeld staat in de hal van de Poli Nobo van het St Elisabeth Hospitaal. De onthulling werd verricht door de weduwe van dr Engels, Lucilla Engels- Boskaljon en zijn dochter Verele Engels.

Onthulling buste dr Chris Engels

WILLEMSTAD — In aanwezigheid van onder meer gouverneur dr René Römer, minister president Maria Liberia- Peters, gezaghebber Ronald Casseres, minister Frank Rozendal en de gedeputeerden Diaz en Thomas, onhulden gisteravond in de hal van de Poli Nobo mevr Lucilla Engels- Boskaljon en haar dochter Verele de buste van wijlen dr Chris Engels.

In haar openingswoord wees de voorzitster van de Fundashon pa Promove Portretamentu di Antianonan di Renombre, Violet Eustatia, erop dat dokter Engels weliswaar in Nederland geboren was, maar dat hij zijn leven en energie gegeven heeft voor de Antilliaanse gemeenschap en dus als een Antilliaan moet worden beschouwd.

Premier Liberia- Peters diepte de rol van dokter Engels in het tot stand komen van de sociale gezondheidszorg op ons eiland uit, terwijl gezaghebber Casseres de unieke veelzijdigheid van Engels belichtte. Namens de Stichting St Elisabeth Hospitaal sprak dr Ivan Asjes over Engels' bemoeienissen met de tot stand koming van de polikliniek, waarna dr Roy Heerenveen, sprekend als vertegenwoordiger van de huisartsen- vereniging een beroep deed op de artsen om hun machts- positie en financiële middelen aan te wenden in de gemeenschap en de politiek. Als voorzitter van de medische vereniging ging dr Paul Ackerman onderandere in op de karakter- eigenschappen en ethische waarden welke iemand tot een goed arts maken.

Terwijl het Curaçaose volkslied door Frank Davelaar gezongen werd, onthulden mevr Engels en haar dochter Verele het borstbeeld, waarna dr Rauf Engels in naam van de familie allen bedankte die op een of andere manier hebben meegewerkt aan de plaatsing van het bronzen borstbeeld van zijn vader. Namens de stichting die zij vertegenwoordigt overhandigde vervolgens mevr Eustatia een foto van de buste aan de familie Engels, in de persoon van dokter Maur Engels en aan het Curaçaos Museum in de persoon van mej Verele Engels. Dokter Leslie Wilsoe, voorzitter van de huisartsen- vereniging, maakte tenslotte bekend dat zijn vereniging besloten had dokter Engels posthuum tot hun eerste erelid te benoemen en overhandigde als blijk daarvan een plakkaat aan mevr Engels. Ter afsluiting van de onthulling volgde een "brindis" in informele sfeer.

AMIGOE ZATERDAG 20 OKTOBER 1984

Osticeba 30 jaar

Herdenking drie lustrum met een studieweekeinde

ORANJESTAD — De stichting voor het Stimuleren van buurthuizen op Aruba, Osticeba, bestaat dinsdag 15 jaar.

Dit derde lustrum zal op 26, 27 en 28 oktober worden herdacht met een studie- weekeinde met als thema «De toekomst van het werk voor social welzijn op Aruba».

Dinsdagavond half negen wordt op TeleAruba een videoprogramma gepresenteerd over het Osticeba- werk in de afgelopen 15 jaar. Het studie- weekeinde bestaat uit drie lezingen, gevolgd door discussies in kleine groepen en besloten met een forum over de bereikte conclusies.

De drie onderwerpen op de lezingen zijn: De geschiedenis van het sociale werk op Aruba, Het meerjarenplan voor de sociale ontwikkeling en De toekomst van het sociaal werk op Aruba. De opening is vrijdag 26 oktober 's avonds half acht met de inschrijving van deelnemers in de Openbare Bibliotheek, gevolgd om acht uur met de eerste lezing. Zaterdagmorgen om negen uur heeft de tweede lezing plaats, gevolgd door discussie, en om twee uur de derde lezing met discussies tot vijf uur 's middags. Het forum wordt op zondagmorgen van 9 tot 12 uur gehouden, waarna het programma van 6 tot 8 uur 's avonds besloten wordt met een receptie in het Osticeba- gebouw aan de La Sallestraat.